

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Stand van zaken mantelzorgondersteuning en waardering
Aanleiding	: Resultaten BIO van 29 maart 2016
Datum	: 23 augustus 2016
Doel	: Het verstrekken van informatie ter kennisgeving
Portefeuillehouder	: A.D. Zandvliet (078) 770 6002 ad.zandvliet@alblasserdam.nl
Primaathouder	: Hans Erkens (078) 770 6105 jwm.erkens@alblasserdam.nl

1. Wat is de aanleiding?

Tijdens de BIO van 29 maart 2016 is afgesproken om de opgehaalde signalen te verwerken in een actieprogramma. Een werkgroep bestaande uit SWA, Rivas, Waardeburch, Bibliotheek, Helpende Handen en de gemeente is op basis van de uitgangspunten vinden, versterken, verlichten, verbinden en waarderen aan de slag gegaan. Daarbij is zo veel mogelijk aangesloten bij de wensen en behoeften van mantelzorgers. Dit heeft geleid tot een Actieprogramma mantelzorgondersteuning en waardering voor 2016/2017 dat een extra aanvulling vormt op mantelzorgondersteuning die we al een aantal jaren uitvoeren. Mantelzorgondersteuning is een verantwoordelijkheid van onze partners binnen het dorpsnetwerk; zij zullen de uitvoering in gezamenlijkheid oppakken. Wij zien daarbij voor SWA een coördinerende rol weggelegd. Zij hebben in 2016 mede hiervoor een extra subsidie ontvangen.

Definitie mantelzorg

Onder mantelzorg verstaan wij: zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt gegeven aan een hulpbehoevende door één of meerdere leden van diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening direct voortvloeit uit de sociale relatie. In aanvulling van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en Mezzo hierop gaat het doorgaans om langer dan drie maanden en/of meer dan acht uur per week zorg en ondersteuning aan een naaste.

Enkele feiten

Nederland telt ongeveer 4 miljoen mantelzorgers (Mezzo, 2016). Een op de drie Nederlanders geeft informele hulp en een op de tien mantelzorgers is zwaar belast. Dit betekent voor Alblasserdam op een inwonersaantal van ongeveer 20.000 ruim 4.000 mantelzorgers waarvan er bijna 700 langdurig en intensief zorgen voor een ander. Daarvan voelen 488 mantelzorgers zich zwaar belast. Uit onderzoek blijkt verder dat mantelzorgers vooral behoefte hebben aan emotionele ondersteuning (zich gehoord en begrepen voelen), praktische ondersteuning (hulp bij het huishouden, klussen en administratie) en respijtzorg (er even tussenuit kunnen, waarbij tijdelijke opvang van de hulpvrager is geregeld).

2. Wat willen we bereiken?

Maatschappelijk effect

Een groeiende groep mantelzorgers weet zich de komende jaren voldoende ondersteund en gewaardeerd bij het geven van mantelzorg. Gezamenlijk zullen partners binnen het dorpsnetwerk mantelzorgers en hun directe omgeving faciliteren, zodat zij de zorg die zij willen geven ook kunnen geven zonder overbelast te raken. Werkende, jonge en overbelaste mantelzorgers vormen hierbij een specifieke aandachtsgroep.

Relatie collegeprogramma, begroting, eerdere besluitvorming

Dit voorstel maakt onderdeel uit van de Samenlevingsagenda (Meedoen), het Wmo-beleidsplan 2015-2018 en het Uitvoeringsprogramma Wmo 2015-2016, onderdeel Mantelzorgondersteuning (2.8).

Aandachtspunten BIO 29 maart: vinden, versterken en verlichten, verbinden en waarderen

- vinden: betreft de vraag hoe wij mantelzorgers kunnen bereiken en de plaatsen waar mantelzorgers bekend zijn, zoals: huisarts (DOK11), praktijkondersteuner (POH), cliëntondersteuner, casemanager of dementieconsulent, ouderenadviseur, Wmo-consulent maar ook het informele netwerk (familie, vrienden, burens en collega's) en kerken, scholen of verenigingen waar mantelzorgers deel van uitmaken. Om mantelzorgers te kunnen ondersteunen, zullen wij hen in een zo vroeg mogelijk stadium moeten bereiken (preventie) om overbelasting te voorkomen. Veel mantelzorgers zijn zich echter niet bewust van hun positie en trekken pas aan de bel als er sprake is van overbelasting. Met SWA is in de prestatieafspraken subsidie 2016 afgesproken om naast de 100 reeds bekende mantelzorgers nog 300 nieuwe mantelzorgers te vinden;
- versterken: het verbeteren van de positie en draagkracht van mantelzorgers in lokaal beleid;
- verlichten: het op maat ondersteunen, zodat mantelzorgers op eigen wijze kunnen blijven zorgen, voldoening houden en de zorg vol kunnen houden. Dit bereiken wij door het bieden van informatie en advies, emotionele ondersteuning, deskundigheidsbevordering, samenkomst en uitwisseling (lotgenoten), respijtzorg en praktische hulp.
- verbinden: het vormgeven van het lokale samenspel tussen zorgvrager, mantelzorger, formele en informele zorg en (zorg)organisaties en het contact met huisarts, casemanager, wijkverpleegkundige enz. De opgave aan SWA en partners is om het netwerk rondom de mantelzorger te versterken en optimaal in te zetten/benutten;
- waarderen: materiele en immateriële ondersteuning van mantelzorgers, zoals extra aandacht tijdens de Dag van de mantelzorger (november), maaltijd, attentie (bloemen, cadeaubon) of een geldelijke vergoeding. Naast de regionale mantelzorgcheques (SDD) willen wij vanaf 2016 lokale belevingsbonnen t.w.v. € 100 uitreiken aan mantelzorgers. Hiervoor is het belangrijk dat men zich laat registreren bij de SDD (mantelzorgverklaring) en/of SWA (zie ook: "vinden").

3. Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering (inclusief planning)

Wij zullen het accent bij de uitvoering de komende anderhalf jaar -naast de reeds ingezette ondersteuning door SWA en andere instellingen- vooral te leggen op:

Materiele waardering

- a. aansluiten op regionale mantelzorgcheques (SDD) en vergoeden eigen bijdrage hierbij;
- b. uitgifte van lokale belevingsbonnen van € 100 voor ongeveer 400 (bekende en nieuwe) mantelzorgers;

Praktische ondersteuning

- c. huishoudelijke ondersteuning door o.a. stagiairs van leerwerkbedrijf Helpende Handen;

Dagbesteding

- d. dagbesteding-light voor o.a. mensen met dementie door Waardeburgh/Rivas en Smile bij zowel de Waard-in als bij MFC Maasplein;
- e. dagbesteding-light voor 18-plussers op zaterdag door WoonCadans/Cado en Co;

Respijtzorg

- f. kortdurende logeervoorziening met 24-uurs toezicht respijtzorg door Waardeburgh;
- g. weekend logeervoorziening (vakantiehuisje) voor kwetsbare 18-plussers door WoonCadans;

Overig

- h. voorlichting voor jonge, werkende en overbelaste mantelzorgers waaronder cursus "Zorg de Baas" door SWA/MEE/Rivas;
- i. uitvoeringskosten en communicatie voor uitgifte en registratie van belevingsbonnen en campagne door SWA en gemeente/Drechtsteden.

Met betrekking tot bovenstaande actiepunten geldt overigens, dat wij daarbij kijken naar wat mantelzorgers (en hun omgeving) echt nodig hebben en altijd op zoek zullen gaan naar passende oplossingen, ook als die niet precies passen in wat wij hiervoor tot nu toe hebben bedacht.

Planning

Voor de uitgifte van de belevingsbonnen zijn wij aan het onderzoeken of wij kunnen aansluiten bij het systeem van de Drechtsteden. Op dit moment zijn wij in gesprek met een aantal lokale leveranciers (middenstand) van kleding, bloemen, cadeauartikelen enz. We willen SWA vragen om de bonnen persoonlijk uit te reiken (met registratie) en voor de distributie eveneens de Dag of week van de mantelzorg (november) te benutten.

Wat mag het kosten

In 2016 en 2017 hebben wij € 117.400 voor extra mantelzorgondersteuning in de begroting (Wmo) opgenomen. Inclusief de overheveling van € 39.000 uit 2015 hebben wij voor 2016 een bedrag van € 156.400 beschikbaar. Deze middelen willen wij in 2016 en 2017 als volgt inzetten:

Tabel: verwachte uitgaven mantelzorgondersteuning en waardering 2016 en 2017:

<i>Actie</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
a. eigen bijdrage mantelzorgcheques (SDD) van € 6,50 per bon	€ 13.585	€ 13.585
b. max. 400 lokale belevingsbonnen van € 100 (inkoop)	€ 40.000	€ 40.000
c. leerwerkbedrijf Helpende Handen (subsidie) 2016	€ 25.000	€ 0
d. Dagbesteding Light incl. € 5.000 dementie 2016 (subsidie)	€ 15.000	p.m.
e. Zaterdagbesteding light WoonCadans voor 6 deelnemers a € 75 (inkoop)	€ 2.100	p.m.
f. Kortdurende logeervoorziening (de Waard) 10 etmalen a € 100 (inkoop)	€ 1.000	p.m.
g. Weekendlogeervoorziening (WoonCadans) 2x6 personen a € 600 (inkoop)	€ 7.200	p.m.
h. Voorlichting SWA/MEE/Rivas (subsidie)	€ 12.000	p.m.
i. Uitvoeringskosten, communicatie bonnen (SWA/Drechtsteden/gemeente)	€ 10.000	p.m.
- Extra mantelzorgondersteuning SWA 2016 (subsidie)	€ 10.500	€ 0
- Innovatie en pilots (nog nader te bepalen)	€ 20.365	p.m.
Totaal	€ 156.400	€ 117.635

Toelichting:

Mantelzorgondersteuning is en blijft maatwerk. Om die reden willen wij de ruimte houden om binnen het budget voor 2016 functies en bedragen uit te kunnen wisselen, waarbij de genoemde kosten voorlopige ramingen zijn. In 2017 hebben we na aftrek van € 54.000 voor waardering (a en b) een bedrag van ongeveer € 64.000 (p.m.) beschikbaar voor extra ondersteuning, dagbesteding, respijtzorg en uitvoeringskosten. Hiervoor zullen wij in 2016 nadere resultaatafspraken met onze partners maken.

4. Communicatie en inspraak

In samenspraak met SWA en de afdeling Communicatie zullen wij een aparte communicatiestrategie voor extra ondersteuning en waardering (belevingsbonnen) opzetten. Dit was ook een van de wensen vanuit de Wmo-adviesraad tijdens de BIO van 29 maart jl.

De Wmo-adviesraad heeft in haar brief van 5 augustus j.l. positief gereageerd op de actiepunten en kostenopbouw van 17 juni j.l. Een aantal aandachtspunten hebben wij in het actieprogramma overgenomen. In een brief aan de Wmo-adviesraad zullen wij een en ander nader motiveren en hun inhoudelijk vragen beantwoorden.

5. Bedrijfsvoeringsaspecten

n.v.t.

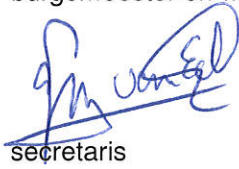
6. Evaluatie

Een deel van dit beleid zal integraal worden meegenomen met de evaluatie van het tweejaarlijkse Uitvoeringsprogramma (eind 2016). Eind 2017 zal het Actieprogramma mantelzorgondersteuning en waardering 2016/2017 apart worden geëvalueerd.

7. Bijlagen

geen

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester